

Конкурс: «Єднаймося ж брати мої»

Тема: МИ УКРАЇНЦІ - ФОРМУВАННЯ НАЦІЇ

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	2
<i>Розділ I. Революція 1917 - 1918 років</i>	3
1.1.Центральна Рада: становлення національної державності Наростання політичної кризи.....	5
1.2. Посилення більшовицької загрози.....	7
<i>Розділ II. Революція 2013 - 2014 років</i>	11
2.1. Перших 9 днів Євромайдану.....	12
2.2. «Диктаторські закони 16 січня».....	14
<i>Розділ III. Порівняння двох революцій Української держави....</i>	16
Висновки.....	28
Список використаної літератури та адреси інтернет сайтів.....	29

Вступ

Постійно ловлю себе на думці, що події 2013-2014 років, дуже схожі на ті які були 100 років назад. Українці на початку 20-го століття хотіли того що хочемо ми на початку 21-го століття. А саме, бути господарями в своїй хаті, не від кого не залежати, ні під кого не підлаштоватися. І тоді, у 1917 році і зараз у 2013 році на революцію піднялися національно-патріотичні сили.

Не так багато років тому люди зуміли здійснити неможливі тоді речі. У 1917 році розпочалася Українська національна революція, яка дала для нашого народу надію на життя , створення української національної держави. 22 січня 1918 року четвертим Універсалом було оголошено про створення Української народної республіки, здійснилося бажання українців, постала на теренах українських національних земель Українська національна держава.

У 2013 році у серці, м. Києві, уже вільної незалежної України знову відбуваються революційні події. Де на боротьбу проти корумпованої влади з промосковською політикою знову піднялися українсько-патріотичні сили.

То чому ж народ повинен знову йти маятникоподібним шляхом, замість того аби розвиватися далі й творити майбутнє відмінне від минулого?

Розділ I. Революція 1917-1918

З перемогою Лютневої революції 1917 р. та створенням Тимчасового уряду в Петрограді, на місцях, в т. ч. в Україні, почалося формування нових органів влади. Представники російських правих партій в Україні, перш за все в Києві, почали формувати органи, які б підтримували Тимчасовий уряд у Росії.

Паралельно формувалися Ради робітничих і селянських депутатів. Усього протягом березня 1917 р. в Україні виникло понад 170 рад. Після перемоги Лютневої революції 17 (за н. ст.) березня 1917 р. в Києві виник ще один центр, який репрезентував інтереси всього українського народу — Українська Центральна Рада, її діяльність сприяла подальшому національному піднесенню. Раду було створено з ініціативи Товариства українських поступовців (ТУП), наукових, освітніх, кооперативних, студентських та інших організацій. Головою Ради став видатний український історик, громадсько-політичний діяч Михайло Грушевський, а його заступником — В.Науменко, товаришами голови — Д.Антонович і Д.Дорошенко. Згодом керівний склад Центральної Ради змінювався. Провідну роль у ній з часом почали відігравати Українська партія соціалістів-федералістів (УПСФ), Українська соціал-демократична робітничка партія (УСДРП) і Українська партія соціалістів-революціонерів (УПСР).

У той час скрізь по Україні вирували віча, з'їзди, збори. Широкої підтримки набули гасла українізації школи, суду, управління, транспорту. Головною вимогою маніфестантів було надання Україні автономії. 22 березня 1917 р. Центральна Рада звернулася з відозвою «До українського народу», у якій закликала селян, робітників, солдатів, городян, інтелігенцію, духівництво зберігати спокій, обирати своїх людей на всі посади, збирати кошти в український національний фонд, творити нове вільне життя. І справді, національне життя в Україні значно активізувалося. Відроджувалися старі й виникали нові політичні організації та партії, відкривалися українські клуби, товариства, відбувалися різноманітні збори. Відновила діяльність «Просвіта», знову почала виходити газета «Нова Рада».

Важливою подією українського життя стала національна маніфестація, що відбулася в Києві 1 квітня 1917 р. Сто тисяч учасників — солдатів, робітників, студентів, учнів — йшли під українськими національними прапорами. На Софіївському майдані відбулося грандіозне віче, учасники якого прийняли резолюцію про підтримку Тимчасового уряду, а також вимагали широкої автономії України в складі демократичної Російської держави та скликання Установчих зборів. Транспарантів з гаслами «Хай живе самостійна Україна з гетьманом на чолі» було близько 10, проте вони загубилися серед 300, які вимагали автономії України. Проти самостійності України тоді рішуче виступав М. Грушевський. В одній із брошур він писав: «Українці не мають заміру одривати Україну від Росії, вони хочуть задержатися в добровільній і свободній зв'язі з нею».

Незважаючи на заборону Тимчасового уряду, почалася українізація військових частин, де переважали українці. З добровольців створювали загони «гайдамаків», «вільного козацтва». Особлива заслуга в цьому належала Українському військовому клубові ім. П.Полуботка, створеному в Києві. За ухвалою з'їзду було утворено Український генеральний військовий комітет, який мав формувати національні збройні сили.

Ставши провідною силою всього українського народу, Центральна Рада змогла рішучіше поставити вимоги перед Тимчасовим урядом.

- широку автономію Україні в межах федеративної Росії;
- утворити при Тимчасовому уряді посаду комісара в українських справах;
- призначити крайового комісара для всієї України;
- провести українізацію армії, навчальних закладів;
- призначити на урядові пости в Україні людей, які володіють українською мовою;
- звільнити політичних в'язнів.

Однак домагання української делегації було відхилено.

Стан справ в Україні, зокрема проголошення Першого Універсалу, занепокоїв російські офіційні кола в Петрограді. 11 липня 1917 р. до Києва прибула делегація Тимчасового уряду на чолі з О. Керенським. Вона провела переговори з українськими представниками в складі М. Грушевського, В. Винниченка і С. Петлюри. У результаті було досягнуто порозуміння між Центральною Радою і Тимчасовим урядом. Міністри Тимчасового уряду визнали право України на автономію та погодилися з тим, щоб Центральна Рада і Генеральний секретаріат стали крайовими органами влади в Україні. Центральна Рада у свою чергу визнавала майбутні Всеросійські установчі збори і до їх скликання зобов'язувалася не здійснювати ніяких таємних заходів щодо встановлення автономії України.

Під час переговорів було вирішено проблему представництва в Центральній Раді національних меншин. Неукраїнським партіям та організаціям виділили 30 % місць. Передбачалось обрати новий склад Генерального секретаріату, до якого також увійшли б представники національних меншин.

1.1. Центральна Рада: становлення національної державності

Наростання політичної кризи

Ситуація в Україні з кожним днем погіршувалася. Розхитане війною економічне життя занепадало. Голод примарою ходив по Росії і зачепив Чернігівщину. Продовольчих запасів було мало. Петроград вигрібав з України все, що можна було. І цим обмежувалася його продовольча політика. Податків ніхто не платив. Селянство, змучене війною, революцією, розорялося. Суд, поліція не функціонували. З фронту масово втікали солдати, посилюючи безладдя в країні. Центральна Рада й Генеральний секретаріат ніяк не могли вирватися з тенет Тимчасового уряду, нерозв'язаними залишалися економічні, земельні, воєнні питання.

В Україні ситуація розвивалася неоднозначно. Події у Петрограді підтримали робітники кількох українських міст, особливо Донецького басейну. В інших містах, зокрема в Києві, народ підтримував політику партій, які входили в Центральну Раду. Вороже до більшовицького перевороту в Петрограді поставилися штаб Київського округу і підпорядковані йому війська. Вони могли виступити проти революції і проти українства.

Здобувши всю повноту влади в Росії, більшовики в Україні, на Дону й Кубані зазнали поразки. У Києві 11 — 13 листопада 1917 р. дійшло до збройного зіткнення штабу Київського військового округу, який продовжував підтримувати Тимчасовий уряд, більшовицьких військових частин і українського полку, сформованого з делегатів Третього Всеукраїнського військового з'їзду, що підтримував Центральну Раду. Боротьба закінчилася поразкою штабу, який виїхав на Дон, і придушенням більшовицького повстання. Після від'їзду з Києва вірних Тимчасовому уряду військ уся влада перейшла до Центральної Ради. З різних місць України на її адресу надходили заяви зі словами підтримки. У відозві до населення Центральна Рада закликала до спокою, порядку й підпорядкування українській адміністрації. Тоді ж уряд України поповнили нові генеральні секретарі, які представляли УСДРП і УПСР.

20 листопада Центральна Рада прийняла свій Третій Універсал. Відповідно до Третього Універсалу верховним законодавчим органом УНР залишалась Українська Центральна Рада, до складу якої входили і представники національних меншин України. Вищим виконавчим органом був Генеральний секретаріат. Було визначено державні кордони УНР, які охоплювали й Харківську, Катеринославську, Херсонську губернії та Таврію. Питання приєднання інших земель — Холмщини, частини Курської та Воронежської губерній, де українське населення становило більшість, мало бути розв'язане згідно з волею їх мешканців. Підтверджено такі демократичні принципи: свободи слова, друку, віросповідань, зборів, спілок, страйків, недоторканність особи та житла, право використовувати місцеві мови у стосунках з державними

установами, скасування смертної кари, амністію для всіх політичних в'язнів, справедливий суд.

Здійснюючи багатогранну державотворчу діяльність, Центральна Рада та її уряд мали значну підтримку народних мас. Протягом першого місяця після більшовицького перевороту в Петрограді вони користувалися в Україні найбільшим впливом. Переконливим підтвердженням цього стали результати виборів до Всеросійських установчих зборів, які відбулися в кінці листопада 1917 р. Більшовики одержали 10 % усіх голосів, а українські партії — майже 75 %. У цій ситуації більшовики зробили спробу здобути владу шляхом скликання Всеукраїнського з'їзду Рад робітничих, солдатських і селянських депутатів. Та коли він 17 грудня 1917 р. почав у Києві роботу, виявилося, що із 300 діючих в Україні рад на ньому було представлено лише 49. Більшість із 2,5 тис. учасників з'їзду становили селяни. З'їзд підтвердив волю українського народу, виявлену на виборах до Установчих зборів, і висловив довір'я Центральній Раді.

1.2. Посилення більшовицької загрози

Делегати-більшовики чисельністю 124 чол. не підкорилися рішенням більшості з'їзду і покинули його, переїхавши до Харкова, де саме тоді працював III з'їзд Рад Донецько-Криворізького басейну. 77 делегатів на нього послали всього 46 із 140 рад регіону. Об'єднавшись, ці дві групи вирішили конституюватися як I Всеукраїнський з'їзд Рад. На другий день своєї роботи, 25 грудня 1917 р., він проголосив встановлення в Україні радянської влади. Цей з'їзд не відображав волю українського народу. Він спирався на 10 % виборців — в основному російськомовне населення, яке працювало на підприємствах не національного, а всеросійського значення. Таким чином, радянська влада в Україні прагнула стати владою меншості над більшістю.

На противагу Українській Народній Республіці в Харкові було проголошено утворення Української Радянської Республіки певний час вона також називалася Українською Народною Республікою та її уряду — Народного

секретаріату, до складу якого увійшли Артем (Ф.Сергеев), Є.Бош, В.Затонський, М.Скрипник та ін. Новоутворений більшовицький уряд негайно визнав Україну федеративною частиною Росії, поширив на її території чинність декретів російського Раднаркому (Ради народних комісарів — уряду Радянської Росії) і скасував усі закони й розпорядження Центральної Ради, звинувативши її в антинародній, дрібнобуржуазній політиці.

На боротьбу проти УНР були перекинуті більшовицькі російські війська з фронту. З Москви, Петрограда та інших міст Росії прибули загони червоногвардійців — переважно робітників і матросів, які ненавиділи «буржуазну» Центральну Раду. Всього проти УНР виступили три більшовицькі російські армії. А Україну, фактично, не було кому захищати. Понад мільйон солдатів українізованих частин колишньої царської російської армії, які бажали служити в збройних силах України, було демобілізовано. І не їхня вина, що окремі лідери Центральної Ради, особливо В.Винниченко виступали проти створення регулярної армії. Крім окремих частин добровольців, Україна в кінці грудня 1917 р. майже не мала війська. Практично всі полки, у тому числі й з гучними назвами (Шевченківський, Дорошенківський, ім. Грушевського та ін.), у найкращому разі, оголошували нейтралітет, а то й переходили на бік інтервентів.

У той грізний час у Києві сформувався студентський курінь, що нараховував 300 чол. Серед них були студенти Українського народного університету і багато учнів гімназії ім. Кирило-Мефодіївського братства. Без будь-якої військової підготовки, погано озброєні юнаки під керівництвом сотника В.Омельченка (також студента) 27 січня 1918 р. вирушили на фронт. Наступного дня о 4 год. ранку вони зупинилися на залізничній станції Крути, що за 18 км від Ніжина. З ними було 250 учнів старшинської школи та близько 40 гайдамаків. Командування вирішило боронити цей важливий залізничний вузол, що був ключем до столиці України. У виритих перед станцією окопах, по обидва боки колії залягли юні оборонці: праворуч — старшинська школа, ліворуч —

стрільці студентського куреня. Холодного ранку 29 січня 1918 р. на них почали наступати червоні війська, обстрілюючи гарматним вогнем лінію окопів. До обіду українські юнаки героїчно відбивали ворожі атаки. А коли не стало боєприпасів, жменька героїв не змогла витримати наступ переважаючих у 10 разів військ противника. Балтійські матроси багнетами витиснули учнів старшинської школи на правому крилі, а на лівому — оточили студентський курінь, який ще кинувся в останню атаку. Частина куреня загинула разом зі своїм командиром, а ті стрільці, які потрапили в полон, були розстріляні. Всього впало до 300 юних українських патріотів. Бій під Крутами закінчився перемогою більшовицьких військ, які отримали вільний доступ до Києва.

Місто було залите кров'ю. Газети публікували списки страчених людей. Все, що було підведене під категорію «контрреволюція», немилосердно знищувалося. Пресу заборонено, українські друкарні конфісковано, книгарні і школи зачинено. Найтемніші більшовицькі елементи зривали зі стін портрети Т.Шевченка, вистежували по селах українських шкільних вчителів і розстрілювали тільки за те, що вони свідомі українці. Під час бомбардування в Києві згорів будинок М. Грушевського з його унікальною особистою бібліотекою та колекціями. Від снарядів і пожеж постраждала майже половина будинків міста над Дніпром. Протягом трьох тижнів більшовицькі війська окупували й Правобережжя.

В умовах більшовицького наступу життєво важливим для УНР було укладення миру з центральними державами: Німеччиною, Австро-Угорщиною, Туреччиною і Болгарією. Зовнішньополітичне та внутрішнє становище України вимагало негайного проголошення незалежності. У Четвертому Універсалі, датованому 22 січня 1918 р., Центральна Рада заявила: «Віднині Українська Народня Республіка стає самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною Державою Українського Народу».

Так був підписаний мирний договір з центральними державами, які розраховували на великі природні багатства України. Австро-Угорщина через «польське питання» неохоче пішла на підписання цього договору.

Згідно з Брестським миром усі чотири держави центрального блоку визнали незалежність і самостійність України, яка стала повнокровним суб'єктом міжнародного права. Західні межі УНР було встановлено по довоєнних кордонах Росії та Австро-Угорщини. Кордон з Польщею дещо згодом мала визначити спеціальна змішана комісія «на основі етнографічних відносин і бажань людности».

Не в усьому розуміли М.Грушевського навіть українські демократи. Віддати владу чужинцям означало загубити національні-здобутки. У цьому була трагедія Центральної Ради. Німецька військова адміністрація все більше втручалася у внутрішні справи України. Це призвело до гострих конфліктів між нею і Центральною Радою.

29 квітня 1918 р. Центральна Рада зібралася на останнє, як виявилось, засідання, на якому ухвалила Конституцію УНР, змінила земельний закон і обрала М.Грушевського Президентом України. Після цього Центральну Раду, яка не зробила навіть спроби опору, розігнали німецькі війська.

(її падіння аж ніяк не означало, що робота протягом 13,5 місяців була марною. Центральна Рада добилася визнання прав українського народу на свою державу і національну культуру. «Великі часи творчості Української Центральної Ради та її акти, — на думку М.Грушевського, — зостануться великою епохою її розвою, твердою підставою національного будівництва. Важко не погодитися з цією оцінкою багатогранної, хоч і не безпомилкової діяльності Центральної Ради.

Розділ II. Революція 2013 року

Євромайдан, Єврореволюція, Революція Гідності – усі ці терміни сьогодні стали невід’ємною складовою в історії побудови української державності. Україна є досить молодою республікою, юридично свою незалежність вона отримала у 1991 р., проте в реаліях це було далеко від бажаного. Протягом усього періоду незалежності ми стали свідками того, як наша держава поступово перетворювалася на другорядну країну світу, сателіта Російської Федерації. Замість реформ та змін, в країні зберігалася законсервованість системи, котра дісталась нам у спадок ще від Радянського Союзу. Тіньова економіка, зростання корупції та хабарництва, безвідповідальність влади та її авторитарний характер, навмисне знищення армії практично зруйнували потенціал країни. Україна перебувала у стані постійної кризи у всіх сферах життя. Помаранчева революція 2004 р. мала стати рушійною силою до змін, люди вірили, що буде усе по-новому. Проте очікування не справдилися, а навпаки, були розбиті у пух і прах. У 2010 р. до влади прийшла «банда олігархів», яка вирішила знищити рештки справжнього українства та й ще за його рахунок наживитись. Президент В. Янукович за час свого правління (2010–2014 рр.) встиг узурпувати конституцію 2004 р. та зосередити у своїх руках усю повноту влади. Колишній співдоповідач Парламентської асамблеї Ради Європи щодо України Ханне Северінсен так прокоментувала формування влади Януковичем у перші два місяці каденції: «Я дуже занепокоєна. Я завжди знала, що в Україні вразлива демократія. Але я навіть не уявляла, що за два місяці, відколи працює новий Президент, він використав їх для того, щоб підібрати під себе уряд, скасувати результати виборів 2007 року, повністю підкорити собі Вищу раду юстиції, Верховний Суд, СБУ і навіть парламент». Все ж українці вірили, якщо Україна стане на шлях європейської інтеграції, то в державі будуть проведені соціально-економічні та політичні реформи. Але сценарій розвивався зовсім по-іншому. Адміністрація президента В. Януковича та уряд на чолі з М. Азаровим вели активну проросійську зовнішню політику. Важливим етапам в історії незалежної України мав стати Вільнюський саміт східного партнерства 28–29 листопада 2013 р. Але незадовго до цього була

зроблена неочікувана для всіх заява: Кабінет Міністрів України вирішив призупинити процес підготування до укладання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Такий хід подій аж ніяк не влаштував українців, які покладали великі надії на співробітництво України із ЄС, а тому зроблена заява стала тим каталізатором, який призвів до перших актів протесту.

2.1. Перших 9 днів Євромайдану

Епіцентром основних подій знову ж таки стала столиця України м. Київ. 21 листопада близько 22:00 на Майдані Незалежності почали збиратися перші учасники мітингу, їх чисельність нараховувала близько 1500 осіб. Вони пікетували Адміністрацію Президента, а потім, повернувшись на Майдан, вирішили лишитися на ніч. Цього дня суд прийняв рішення заборонити встановлення наметів, кіосків, навісів під час проведення акцій на Майдані Незалежності, вулиці Хрещатик та Європейській площі до 7 січня 2014 року. Також у цей день почалися невеликі протести і в інших областях України. 22 листопада ввечері уже відбувся мітинг, у якому взяло участь близько 3–5 тис. людей. Наступного дня на Майдані Незалежності розпочалася штовханина з міліцією, яка намагалася відтіснити мітингувальників, розширивши площу навколо місця встановлення новорічної ялинки. В цей же час поширилася інформація, що до Києва на антимайдан і провладний мітинг їдуть автобуси із людьми, яким обіцяли грошові виплати. 24 листопада в Києві відбулася велика хода та мітинг на Майдані Незалежності, які зібрали більше ніж 100 тисяч прихильників євроінтеграції. Протести відбулися майже по всій Україні.

Уже увечері 29 листопада на Євромайдані відбувся великий мітинг. Участь у заході взяли лідери трьох опозиційних партій Арсеній Яценюк, Віталій Кличко, Олег Тягнибок, а також экс-глава МВС Юрій Луценко. Вони виступили із закликами відставки М. Азарова та дострокових виборів до парламенту.

Подальші події на Майдані Незалежності набирали більш гострого характеру. Кривавою виявилася ніч на 30 листопада. Тоді начальник ГУМВС

України в Києві Валерій Коряк віддав безпосередній наказ про застосування сили у розгоні Євромайдану. О 4 годині ранку, коли на Майдані Незалежності залишалося близько 400 протестувальників, площу оточили озброєні бійці «Беркуту». За допомогою сили, використовуючи вибухові пакети та б'ючі кийками та ногами людей, їм вдалося витіснити мітингувальників із площі. Ця подія стала переломним моментом у революційних подіях.

Після кривавого розгону майдану по всій Україні пройшли численні мітинги. 1 грудня у Києві на акції протесту вийшло близько півмільйона людей. О 12:30 на Майдані Незалежності відбулося Всеукраїнське народне віче.

Протягом 2–7 грудня у всій Україні тривали великі проєвропейські та антиурядові мітинги. Протестувальники у Києві остаточно захопили Будинок профспілок та КМДА. Тривали різні акції протесту біля Адміністрації Президента і Генеральної прокуратури. Широкомасштабним виявився мітинг 8 грудня, який увійшов в історію під назвою «Марш мільйонів», оскільки на Майдані Незалежності зібралось близько мільйона громадян України, яким була не байдужа доля їх держави.

Того ж дня в Києві було повалено пам'ятник Леніну. Так, по всій Україні був започаткований "ленінопад" - широкомасштабна хвиля активного протесту проти радянського "совка", яка передбачала повалення та демонтаж пам'ятників лідеру більшовицької партії (комуністів) В. Леніну.

12 грудня опозиція закликала людей прийти на народне віче 15 грудня. «Звертаємось до всіх українців приїхати в неділю на 12 годину на наше народне віче», - закликав А. Яценюк. Також, він нагадав, що на 17 грудня запланований візит президента Януковича до Москви: «Основне питання порядку денного народного віче, яке ми називаємо «День гідності» – не дати можливості Віктору Януковичу підписати угоду про вступ України в Митний союз». Новий рік у Києві на Майдані Незалежності зустрічали сотні тисяч українців. За деякими даними, на площі було близько півмільйона людей. Сходитися люди почали

звечора і до півночі весь Майдан був забитий вщерть. Українців розважили виступами різних виконавців, драйвом та жартами. Усіма присутніми було виконано Гімн України, таким чином було встановлено рекорд Гінеса. Загалом до 16 січня події в столиці та в інших областях України були досить спокійними, оскільки гострих сутичок не було. Але мітингувальники продовжували акції протесту, а наметове містечко у Києві тільки розросталось.

2.2. «Диктаторські закони 16 січня»

У четвер 16 січня 2014 р. у Верховній Раді України з порушеннями було прийнято 10 законів, направлених на звуження конституційних прав і свобод громадян. Закони приймалися підняттям рук, без використання системи «Рада» та без обговорення, а їхні тексти стали доступні тільки після того, як депутати за них проголосували. Ці законодавчі акти, на думку більшості експертів, обмежували права громадян, надавали органам державної влади більшу свободу дій у сфері покарання учасників акцій протесту і мали на меті криміналізувати опозицію та громадянське суспільство.

Хід таких подій, зрозуміло, не влаштовував українське суспільство. Більше сотні громадських організацій оголосили повну мобілізацію на Майдані Незалежності у Києві. Лідери опозиції події 16 січня назвали державним переворотом і закликали до всеукраїнського страйку. Уже в ніч з 20 на 21 січня відбувалися зіткнення мітингувальників з міліцією. протистояння було призупинене 4-ма священиками, які стали між протестувальниками та спецпідрозділами. Кривавим для України виявився День Соборності 22 січня.

У всіх областях, окрім Донецької і Криму, пройшли мітинги на підтримку Євромайдану. Слід відзначити, що майже у всій країні були організовані центри та пункти допомоги Євромайдану. Люди допомагали, чим могли: приносили гроші, хтось одяг, харчі, медикаменти тощо. Як ніколи, український народ був на хвилі всезагального патріотичного піднесення. Повсюдно звучали такі гасла, як «Слава Україні – Героям слава», «Слава нації – Смерть ворогам», «Україна

понад усе» та дзвінко звучав Гімн України. Елементи національної атрибутики були практично всюди.

А далі були гіркі сторінки української національної державності, які увійшли уже в історію, як вшанування пам'яті Героїв Небесної Сотні. Кращі, національно-свідомі, патріоти України, сини і дочки нашої держави полягли на вул. Інститутській за право на існування УКРАЇНСЬКІЙ ВІЛЬНІЙ ДЕДЖАВІ. Були перемоги Майдану, це зречення влади Януковича та інші малі та великі перемоги.

Але боротьба за свою державу ще не завершилась. Наступним випробовуванням для України стала анексія Криму Російською Федерацією та війна на Сході.

Ми, український народ. Ніколи і нікому не віддамо своєї України. І так само як на початку 20-го століття і 21-го століття, ми будемо боротися до останньої краплі крові – завжди.

Розділ III. Порівняння двох революцій Української держави

Виходячи із вищезазначеного, я порівняла події 1917 року та події 2013р. в Україні у вигляді співставлення.

- Гасла

Революція 1917 року	Революція 2013 року
«Вільна Україна — вільній Росії», «Автономію — Україні!», «Хай живе Федеративна республіка!». «Хай живе Вільна Україна».	"Україна - це Європа", "МИ Є", "Слава Україні! - Героям слава!", "Слава нації! - Смерть ворогам!", "Ми переможемо!".

- Причини

Революція 1917 року	Революція 2013 року
Перебування українських територій з кінця XVIII ст. в політичній та економічній залежності від Російської та Австрійської імперій; Великодержавницька політика щодо України панівних кіл двох імперій	Перебування Української держави під політичним впливом Російської федерації; Прагнення асоціації з ЄС; Політика ЄС та Російської федерації щодо розподілу сфер впливу на території України.
Важкі соціально-економічні умови більшості населення українських земель (особливо селян і робітників): низька зарплатня, виснажлива праця, злидні, безземелля, жорстока експлуатація.	Загострення економічної, політичної та соціальної кризи.
Переслідування в Російській імперії українського суспільного руху, утиски політичних партій та громадських рухів.	Традиційне та систематичне нехтування потребами й проблемами як окремих громадян так і громадянського суспільства в цілому неповага до нього з боку влади.

- Привід революції

Революція 1917 року	Революція 2013 року
27 лютого 1917 р. перемога Лютневої революції в Петрограді призвела до падіння самодержавства	Не підписання угоди з ЄС. (21 листопада 2013р.) Силовий розгін студентів
3—5 (16—18) березня на території України практично були ліквідовані органи царської адміністрації, виконавча влада перейшла до призначених Тимчасовим урядом губернських та повітових комісарів.	«Диктаторські закони 16 січня» У четвер 16 січня 2014 р. у Верховній Раді України з порушеннями було прийнято 10 законів, направлених на звуження конституційних прав і свобод громадян.
Піднесення українського національно-визвольного руху, організаційне та ідеологічне його оформлення. Маніфестація з приводу роковин смерті Тараса Шевченка. (1917р.)	Піднесення національно-патріотичного руху.
Народне віче (100-тисячна маніфестація).	Народне віче (кількість учасників Євромайдана 200 тис. чоловік)

- Політичні партії

	1917 рік	2013 рік
Назва партії	Партія соціалістів - революціонерів (УПСР)	Блок Петра Порошенка «Солідарність».
Лідер партії	М. Грушевський	П. Порошенко
Ідеологія	Соціалізм, Український націоналізм, Народництво	Християнська демократія, ліберальний консерватизм, пан'європеїзм

Мета	Національно-територіальна автономія України, стояла на ґрунті безкласовості української нації, націоналізації великих земельних володінь, популяризувала принципи дрібноселянського господарювання.	Парламентсько-президентська форма правління
Програма	Автономія України у складі Російської держави. Виступали за глибокі аграрні перетворення в інтересах селянства, ліквідацію поміщицького землеволодіння.	Децентралізація влади. Громади на місцях отримують більше прав і грошей на реалізацію повноважень. дотриманні прав усіх національних меншин. Відродження економіки та як результат наполегливої праці. Забезпечення належного соціального захисту найбільш вразливих громадян.

	1917 рік	2013 рік
Назва партії	Українська соціал-демократична робітничка партія (УСДРП)	«Народний фронт»

Лідер партії	В.Винниченко, І.Мазепа, С. Петлюра, М. Порш	А. Яценюк, А.Аваков, О.Турчинов, А. Парубій, Т.Чорновол.
Ідеологія	Соціал-демократія, український націоналізм.	Панєвропеїзм, консерватизм, український націоналізм.
Мета	Автономія у складі федеративної Росії.	Сильна, незалежна Україна. Людина, її інтереси і потреби лежать в основі політичного курсу.
Програма	Виступала за демократичний розвиток України з соціалістичною перспективою.	Системні реформи, передбачені Угодою про асоціацію між Україною та Європейським Союзом.

- Політичні партії

	1917 рік	2013 рік
Назва партії	Українська партія соціалістів-федералістів (УПСФ)	ВО «Свобода»
Лідер партії	А. Ніковський, Д. Дорошенко, І. Феценко- Чопівський, С. Єфремов, О. Лотоцький, С. Шелухин	О.Тягнибок
Ідеологія	Соціалізм	Український соціал- націоналізм Антикомунізм

Мета	Утворення парламентської республіки, вільної від Росії	Патріотична єдина країна у складі ЄС
Програма	Виступали за глибоке реформування народного господарства й аграрну реформу при збереженні приватної власності, за парламентську республіку. З Росією Україна мала будувати відносини на федеративних засадах.	Докорінне очищення корумпованої влади, реформи сприводу стратегічних підприємств та стратегічних галузей виробництва, захищеність для підприємців, реформи народного господарства.

- Представники влади

В.Винниченко	А.Яценюк
Одразу після Лютневої революції Винниченко переїхав в Україну і взявся до активної політичної роботи. Він стає одним з організаторів і першим заступником Голови Центральної Ради і перший головою її автономного уряду — Генерального Секретаріату. В. Винниченко мав великий вплив на формування універсалів Центральної Ради, на прийняття доленосних рішень Центральної Радою та її Генерального секретаріату. Саме він, намагаючись якомога довше притримуватись принципів соціалізму та демократії,	Серед політиків цього вікового проміжку дуже багато тих, хто формувався в умовах економічної кризи початку 90-х і вийшов нагору завдяки фактору “природного відбору”: у когось були впливові батьки, у когось — зв’язки, у когось — голова на плечах. По-третє, це було перше покоління, в якому служба в армії (як і взагалі служба) не вважалися священним обов’язком — навпаки, це було покоління, яке всім своїм видом протиставлялося будь-яким зобов’язанням перед

фактично саботував створення регулярної української армії, флоту, ефективно діючої поліції — тобто всього того, що, на його думку, було символами каральних функцій держави, які з історичною konieczністю мали відмерти після світової соціалістичної революції.

На В. Винниченкові як на політикові, що був схильний до імпульсивних рішень, крайніх оцінок і дій, значною мірою лежить провина за те, що в революції 1917-1920 рр. Україна не змогла відбутись як незалежна самостійна держава. Він не лише послідовно руйнував основи державності в перші місяці існування УНР, активно готував і очолив Національний союз та повстання проти гетьмана П. Скоропадського, який, незважаючи на всі помилки і прорахунки, за короткий проміжок часу зумів зробити для організації державних інституцій незрівнянно більше ніж його попередники-соціалісти, але й кинув очолювану Директорію та армію, коли побачив, що маси прислухаються лише до критичної частини його ідей і не приймають того,

державою, суспільством тощо. Патріотизм перестав бути елементом *modus vivendi*. Бути патріотом для цього покоління було не комільфо. Розрахунок, “мета виправдовує засоби”, всеїдність, сліпа орієнтація на західний спосіб життя без розуміння основ цього самого способу, гроші та влада як заміник ідеології — ось ті основні моменти, які в 90-х багатьох лякали, а сьогодні окреслюються словом “прагматизм”.

Яценюк — це репрезентант покоління “прагматиків” у політичній площині. При цьому він не просто прагматик — він один з найуспішніших вихідців із Західної України, з найменшої її частини — Буковини. У мене є бажання написати книгу про Арсенія Яценюка, яка би стала дослідженням покоління “семидесятників” в українській політиці. Але це, напевне, згодом. Зараз обмежуся лише дослідженням деяких моментів з

що здавалось письменнику-політику конструктивним. Винниченко постійно намагався знайти компроміс між українським соціалістичним рухом і більшовиками, які були йому по духу часто ближчими, ніж такі українські соціалісти-самостійники як С. Петлюра. "1919 р. емігрував за кордон, де повів боротьбу проти альянсу С. Петлюри з білополяками	життя Яценюка, які дозволяють зробити штрихи до портрету.

М.Грушевський	П.Порошенко
20 березня 1917 р. головою проводу створеного 4 березня 1917 р. парламенту України – Української Центральної Ради – обрали видатного історика і політичного діяча Михайла Грушевського. Цю посаду він обіймав протягом 13 місяців. На початку березня 1917 р. Товариство українських поступовців разом з рядом інших українських партій та громадських організацій ініціювали створення в Києві об'єднавчого осередку політичної думки – Центральної Ради. Головою новоствореного національного органу було обрано видатного українського	Петро Порошенко - не просто один з найуспішніших бізнесменів України, а й політичний, державний діяч. Політик, колишній міністр закордонних справ і голова Ради Національного банку України (НБУ). Скромність і спокій завжди були відмінними рисами характеру Петра Олексійовича. Шлях до «великої» політики був доволі довгим і тернистим. Економіст-міжнародник за вищою освітою, Петро Олексійович розпочав свою кар'єру як бізнесмен, скоривши власну кондитерську фабрику «Рошен». Вже в 1998 році

вченого Михайла Грушевського. Найцій посаді історик, перш за все, керувався принципом демократії та верховенства закону. Протягом 13 місяців, які існувала Центральна Рада, він особисто приймав активну участь у всіх державотворчих процесах. Зокрема, він був співавтором і всіх 4 Універсалів. Разом з цими документами еволюціонували і погляди голови ЦР щодо майбутнього України, яка спочатку мала стати автономією у складі Росії, але згодом вимоги зросли і до самостійності. Проте коли до Києва вступили сили Червоної Армії, М. Грушевський разом з іншими членами ЦР покинули місто. Згодом вони повернулися ще на 2 місяці, але доля України вже була вирішена. На своєму останньому засіданні 29 квітня 1918 р. Мала Рада прийняла Конституцію УНР, а М. Грушевський став першим Президентом України. Проте вже того ж дня в країні проголосили відновлення гетьманату, а очолив його П. Скоропадський

Порошенко став членом об'єднаної Соціал-демократичної партії України. Партію якраз тоді очолив Віктор Медведчук. На початку 2000 року залишив СДПУ(О) і створив фракцію «Солідарність», згодом — партію «Солідарність». Остання восени того року увійшла до Партії регіонального відродження «Трудова солідарність України» (згодом — Партія регіонів). Порошенко став співголовою утвореної партії, у березні 2001 року — заступником голови. Через півроку Петро Олексійович залишив лави партії через принципову розбіжність поглядів. Пізніше Президент долучився до команди Віктора Ющенка «Наша Україна» під час Помаранчевої Революції. Після втрати надії на реформування з боку «помаранчевих», Петро Порошенко позиціонує себе як безпартійний або само висуванець. І лише в 2014 році створюється партія «Блок Петра Порошенка», яка безперечно ілюструє високу політичну позицію лідера.

- **Відображення душі народу у поезії та прозі**

В.Сосюра «То не вітер віє із тьми-домовини»

То не вітер віє із тьми-домовини,
То не сови будять помертвілий край.
Чути плач і стогін з милої України...
Знов москаль мордує мій коханий край

Плаче місяць в травах, дощ хатини мочить
Стогне вітер в ставнях, криші розгорта.
І в сльозах кривавих мої думи й ночі,
І в сльозах кривавих воля золота...

Гей, ти, край зелений! Гей, багнет блискучий...
Вже в свій край холодний утіка москаль.
Скоро встане сонце, і загинуть тучі,
Як загине в серці днів моїх печаль.

1918, газета «Український козак»

Марина Падалко «Ти віддав своє життя за Україну»

Ти віддав своє життя за Україну -
Не за владу, президентів і міністрів,
Ти боровся лиш за зникнення руїни
І без гумового диму небо чисте.

На схвильовані питання рідних, друзів

Говорив ти завжди з твердістю: "Так треба.

Я, без сумніву, негайно повернуся,

Тільки ось зроблю чистішим наше небо".

Ти ненавидів, любив, збивав долоні,

Щоб країна не лишилася самотня,

І тебе, ллючи косі дощі солоні,

Прийняла до лав своїх Небесна Сотня,

І ти став хрещеним сином того неба -

Неба чистого, без гумового диму.

І нікому тут доводити не треба -

Ти віддав своє життя за Україну.

2014, інтернет ресурс «ВКонтакте»

В. Сосюра «Батькові»

Батьку, постій! Головою понурою

Ти ще тепер не кивай,

Знай — лихолітньою грізною бурею

Я ще не стомлений вкрай.

Хто не боровся з лихою годиною,

Щастя не знав в боротьбі.

Хай похоронно, хай лебедино

Пісні співає собі.

В мене ж не згасла ще сила могутня,

Хочу боротись, ще хочу я жить!
Кличе і жде мене доля славутня,
Хто ж мене має спинить?

Може, й мене ще з лихою отрутою
Щастя розбавлене жде,
Все ж таки знай, що з неправдою лютою
Син твій боротись іде!

Батьку! Як дуб віковий над долиною
В грізную буряну ніч, не хились,—
Може, хоч мрією, часом, хвилинною
Будем щасливі колись!..

1907, інтернет ресурс.

Оксана Максимішин «Мамо, не плач, я повернусь весною»

Мамо, не плач. Я повернусь весною.
У шибку пташинкою вдарюсь твою.
Прийду на світанні в садок із росою,
А, може, дощем на поріг упаду.

Голубко, не плач. Так судилося, ненько,
Вже слово, матусю, не буде моїм.
Прийду і попрошуся в сон твій тихенько
Розкажу, як мається в домі новім.

Мені колискову ангел співає

І рана смертельна уже не болить.
Ти знаєш, матусю, й тут сумно буває
Душа за тобою, рідненька, щемить.

Мамочко, вибач за чорну хустину
За те, що віднині будеш сама.
Тебе я люблю. І люблю Україну
Вона, як і ти, була в мене одна.

2014, інтернет ресурс

Висновок

На основі поданих матеріалів, ми бачимо, що рушійною силою революцій 1917 року та 2013 року були національно-патріотичні сили українців. Скрізь по Україні вирували віча, з'їзди, збори. Широкої підтримки набули гасла українізації школи, суду, управління, транспорту. Люди висували свої прагнення з приводу зміни законів, як Центральна Рада, так і Комітет захисту українського Євромайдану зверталися до народу аби зібрати кошти в українські національні фонди, творити нове вільне життя. Під час революцій національне життя в Україні значно активізувалося. Важливою подією українського життя 1917р. та 2013р. стали національні маніфестації, що відбулися в Києві. А це 100 тисячний мітинг у 17 році 20-го ст. та 200 мітинг у 13р. 21-го ст. Учасники майданів ішли під національними прапорами. Були виславлені вимоги до урядів:

- провести українізацію;
- призначити на урядові пости в Україні людей, які володіють українською мовою;
- звільнити політичних в'язнів.

На захист Євромайдану, як і на захист УНР першими стали студенти (Розгін студентів на майдані та захист УНР під Крутами).

В обидвох випадках влада була лише в руках Центральної Ради та Верховної ради, бо Україна не мала ні президента, не була очолена виконавчою владою та не існувало української армії.

Список використаних джерел

1. Всесвітня історія (рівень стандарту, академічний рівень) Полянський П.Б.
2. Газета «Деловая столица»
3. Газета «Український козак»
4. Газета «Правда Украины»
5. Історія України в таблицях. Гісем.О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф.
6. Інтернет ресурс «ВКонтакте»
7. Український інститут національної пам'яті. Демонстрація на розі вулиці Хрещатик і Бібіковського (нині - Шевченка) бульвару в Києві. Березень 1917 р. Знято з Бессарабського ринку. р.<https://www.facebook.com/>
8. Український інститут національної пам'яті. Українська маніфестація в Києві. Літо 1917 р.<https://www.facebook.com/>
9. Посібник «Історія України. 10 клас. Розробки уроків», А.О. Подобєд
- 10.К. Бондаренко, Інститут української політики «Політичний портрет Яценюка»